

Vězeňská služba České republiky
Generální ředitelství Praha

Soudní č. 1672/1a, pošt. příhrádka 3, 140 67 Praha 4, tel.: 244 024 111, fax: 244 024 809, ISDS: b86abcb

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

SDĚLENÍ

ve věci žádosti o poskytnutí informace

Vězeňská služba České republiky, se sídlem Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, subjekt povinný ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů („povinný subjekt“), obdržela prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb dne [REDACTED] žádost o poskytnutí informace ve smyslu čl. 17 Listiny základních práv a svobod a podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů („zákon o svobodném přístupu k informacím“). Žádost podal [REDACTED] zaevidována byla povinným subjektem pod čj. [REDACTED]

Žádost o poskytnutí informace obsahovala následující požadavek (cit.): „*Jak budou strhávány peníze odsouzeným, jenž přijdou odsouzeným po 1. 1. 2022 od „lidí z venku“, a to, když mají exekuce či závazky vůči VS ČR. Dochází k nějakým změnám př. strhávání peněz od 1. 1. 2022? V případě, že ano, bude se to týkat peněz, jenž jsou zakontovány na účtě vězně?“.*

I.

K žádosti uvádí povinný subjekt následující:

Ke změně provádění srážek z doručených peněz odsouzené osobě na účet vedený věznicí od 1. ledna 2022 dochází v návaznosti na soudní rozhodnutí, jejichž výsledkem je, že polovina příjmu **neurčená** na úhradu pohledávek uvedených v ustanovení § 25 odst. 4 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů („zákon o výkonu trestu odnětí svobody“), nepředstavuje příjem odsouzeného, který by byl bez dalšího **vyňatý z výkonu rozhodnutí**. Druhou polovinu doručených peněz tedy nemůže odsouzená osoba používat k nákupu ve vězeňské prodejně, když má v evidenci pohledávky na základě exekučního příkazu příkázáním jiné peněžité pohledávky **neuvedené** v ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.

K výše uvedené problematice se vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 20. prosince 2017 (čj. 6 As 317/2017 – 38): „*Ríká-li ovšem citované ustanovení, že odsouzený*

může k nákupům podle § 23 odst. 1 téhož zákona a úhradě zdravotních služeb v takovém případě použít pouze polovinu finančních prostředků přijatých na svůj účet, reflektuje tím toliko skutečnost, že má-li odsouzený k dispozici nějaké prostředky, zákon jej omezuje v tom, na co je může použít. **Neznamená to ovšem, že celá tato polovina prostředků musí být nutně dostupná a vyčerpaná k uvedeným úhradám.** V případě exekučního postihu pohledávek osob nenacházejících se ve výkonu trestu odnětí svobody může dojít k jejich plnému zabavení a ochrana těchto osob spočívá v ponechání nezabavitelné části příjmu za účelem uspokojování základních životních potřeb povinného a jeho rodiny. Jiné pohledávky pak nemusí povinnému zůstat k dispozici na nákupy a zdravotní služby nehranené z veřejného zdravotního pojištění. **Odsouzenému ve výkonu trestu odnětí svobody jsou jeho základní životní potřeby zajišťovány ve věznici, aniž by musel disponovat nějakými finančními prostředky. Není tedy rozumného důvodu vykládat ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody tak, že polovina přijatých finančních prostředků musí zůstat odsouzenému plně k dispozici.“**

Výše uvedenou argumentaci potvrdil následně další rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. dubna 2020 (čj. 7 As 396/2019 – 23), kde zároveň zopakoval názor, že: „Zvláštní úpravu obsahuje zákon o výkonu trestu odnětí svobody. Základní životní potřeby odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody jsou zajišťovány ve věznici, **odsouzený tedy nemusí být chráněn ponecháním finančních prostředků v rámci nezabavitelné částky k jejich úhradě.** V souladu se zásadou *lex specialit derogat legi generali* (zvláštní zákona má přednost před zákonem obecnějším), se v případě stěžovatele použije úprava obsažená v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Ke stejnému závěru dospěl zdejší soud již v rozsudku ze dne 2. 12. 2017, č. j. 6 As 317/2017-38, v němž vyslovil, že „odsouzenému ve výkonu trestu odnětí svobody jsou jeho základní životní potřeby zajišťovány ve věznici, aniž by musel disponovat nějakými finančními prostředky. (...) Polovinu lze použít na úhradu pohledávek stanovených v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody a polovinu, pokud je mu volně k dispozici, může použít jen takovým způsobem, jaký zákon stanoví. Tentýž právní názor vyplývá i z nálezu Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1351/16.“

Lze tedy shrnout, že judikatura soudů je ohledně posouzení dané otázky komplexní a ucelená, přičemž jednotlivé soudy se vypořádaly i s předmětným nálezem Ústavního soudu ze dne 6. dubna 2017 (sp. zn. IV. ÚS 1351/16). V návaznosti na tato rozhodnutí tedy Vězeňské službě České republiky nezbyvá, než aplikovat postup, kdy bude z došlých peněz odsouzeného pro srážky na základě exekučního příkazu příkázáním jiné peněžité pohledávky zapojena na srážky těchto pohledávek i druhá polovina doručených peněz. Vězeňské službě České republiky zároveň nepřísluší zkoumat, z jakého zdroje pocházejí peněžní prostředky, zaslané odsouzené osobě na účet vedený věznicí, tedy zkoumat, zda postihované prostředky nepocházejí z důchodového pojištění.

Při provádění srážek z doručených peněz odsouzené osobě na účet vedený věznicí od 1. ledna 2022 bude postupováno takto:

- Polovina peněz se použije pro úhradu pohledávek na základě exekučního příkazu příkázáním jiné peněžité pohledávky (doručené peníze do věznice) **vyjmenovaných** v ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody (rozsudkem stanovené škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem, pro který se nachází ve výkonu trestu, pohledávky spojené s trestním řízením, pohledávky vzniklé v souvislosti s poskytnutím nebo zajištěním zdravotních služeb a úhrady regulačních poplatků a doplateků nad rámec veřejného zdravotního pojištění, soudní a správní poplatky a škodu nebo nemajetkovou újmu, kterou způsobil Vězeňské službě České republiky během výkonu trestu).

- Druhá polovina peněz se použije pro úhradu pohledávek na základě exekučního příkazu příkázáním jiné peněžité pohledávky (doručené peníze do věznice) na ostatní pohledávky neuvedené v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody (např. výživné, ostatní cizí věřitelé apod.).

Podstatná změna oproti současnému stavu:

V případě, že odsouzená osoba bude mít v evidenci pohledávky podle § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody a ostatní pohledávky (neuvedené v tomto ustanovení), pak doručené prostředky budou použity na úhradu těchto pohledávek (z doručených peněz nezůstane k dispozici žádná částka). Změna se bude týkat finančních prostředků přijatých po 1. lednu 2022.

